

Gyermekekvédelmi irányelvek

Hatályos: 2025-től

KACSAKŐ
EGYESÜLET

A Gyermekvédelmi irányelvek dokumentum célja

A Kacsakő Egyesület gyermekvédelmi irányelveinek célja, hogy biztosítsák a programokon részt vevő gyerekek jóllétét és biztonságát, valamint támogassák a bántalmazás megelőzését, kezelését és az érintett szereplők utánkövetését. Az irányelv segíti a dolgozókat az etikus és biztonságos munkavégzésben és a biztonságos környezet kialakításában és fenntartásában, a gyerekeket pedig abban, hogy megkapják a szükséges védelmet és támogatást. Ez a dokumentum alapvető fontosságú az Egyesület számára inkluzív és támogató közösség kialakításához.

A gyermekvédelem iránya

Az Egyesület a magyar jogszabályokkal összhangban minden 18. életévét be nem töltött személyt gyerekeknek tekint.

Az ENSZ Egészségügyi Világszervezetének meghatározása szerint a gyermek bántalmazása és elhanyagolása magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagoló vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, amely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul. A gyerekbántalmazás definíciójra és fajtáira az I.sz. melléklet tér ki.

Az Egyesület alapelvei és értékei a gyermekvédelemmel kapcsolatban

- **Gyermekek központúság:** A gyerekek jólléte elsődleges fontosságú, minden döntést a gyerekek érdekeinek figyelembevételével, jogaiknak tiszteletben tartásával kell meghozni. Komplex problémák esetén külsős szakértő bevonása lehetséges.
- **Támogatás:** Tevékenységünk során támogatjuk és segítjük a gyerekek fejlődését és kiteljesedését annak érdekében, hogy meglévő képességeik és erőforrásaik fejlesztésén keresztül képesek legyenek biztonsággal felismerni és kiaknázni a lehetőségeiket.
- **Prevenció:** A gyerekbántalmazás kockázatának csökkentésére törekszünk a tudatosságnövelésen és jó gyakorlatok kialakításán keresztül.
- **Egyéni felelősség:** Biztosítani kell, hogy minden munkatárs ismerje a védelemre vonatkozó szabályokat és a gyerekbántalmazás lehetséges jeleit. Az Egyesület ezen ismeretek megszerzését megfelelő felkészítéssel segíti elő, de mindenki egyénileg is felelős a gyerekek és felnőttek biztonságáért és jogaik tiszteletben tartásáért.
- **Jelzés:** Minden munkatársnak kötelessége szóban vagy írásban jelzést tenni az adott találkozás/program után azonnal az Egyesület által felállított Etikai Bizottságnak, amennyiben a jelen dokumentumban meghatározottak vagy a hatályban lévő gyerekjogok megsértésének tanúja vagy felmerül ennek gyanúja.
- **Felülvizsgálat:** Az Egyesület vezetősége évente felülvizsgálja a gyermekvédelemmel kapcsolatos szabályokat és gyakorlatot az esetleges hiányosságok feltárása és orvoslása, valamint a releváns jogszabályi változásoknak való megfelelés érdekében.
- **Eljárási garancia:** Az Etikai Bizottság minden jelzést komolyan vesz, ami a jelen dokumentumban meghatározottak vagy a gyerekjogok megsértéséről szól. A felnőttekre

vagy gyerekekre irányuló rossz bánásmóddal vagy a veszélyeztetés ellen vizsgálatot kell indítani, lépéseket kell tenni, adott esetben meg kell tenni a megfelelő gyermekvédelmi intézkedéseket.

- Biztonságos adatkezelés és titoktartás: Bizalmasan, a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően kell kezelni a gyerekekkel kapcsolatban tudomásra jutott személyes adatokat és szenzitív információkat. Az Etikai Bizottság a beérkezett jelzésekből csak azon információkat osztja meg a munkatársakkal, amelyek az aktuális program során az érintett jelenlétére, életére adott helyzetben kihatással van és különleges bánásmódot, figyelmet igényel.
- Partnerség: Az Egyesület tevékenysége során együttműködik a gyermekvédelmi rendszer egyéb szereplőivel, szem előtt tartva azt, hogy a különböző nézőpontok egyeztetése és a közös gondolkodás segíti elő az ügyek leghatékonyabb kezelését.

Felelősség

Az Egyesület mint szervezet felelősséget vállal azért, hogy minden esetben jelen Gyermekvédelmi irányelvnek megfelelően, a lehető legnagyobb gondossággal járjon el szervezet működése, projektjei előkészítése, megvalósítása és utánkövetése során.

Felelős továbbá azért is, hogy az Irányelv tartalmát minden vele kapcsolatban álló munkatárs és önkéntes munkavállaló ismerje.

Ezenkívül az Egyesület valamennyi munkatársának egyéni felelőssége meggyőződni arról, hogy munkája során jelen Irányelv szellemiségében jár el, elkerülve a jogsértéseket, a személyes adatokkal való visszaélést vagy a gyerekek biztonságának veszélyeztetését.

Ennek megfelelően minden munkatárs köteles:

- Támogatóan és aktívan részt venni a gyerekek jogainak védelmében.
- Munkáját az elvárható gondosság alapelveinek és az Irányelvben foglaltaknak betartásával végezni.
- Megérteni és aláírni az Irányelvet és az egyéb, számára releváns kiegészítő dokumentumokat.
- Biztosítani a gyerekek védelmét az alapítványi projektekhez kötődő, harmadik féllel való kapcsolattartás és szereplések során.

A Vezetőség felelőssége:

- Jelen Irányelvet bevezeti, a megvalósulást nyomon követi, ellenőrzi és a szabályzat alapján történt szakmai beavatkozásokat, intézkedéseket értékeli.
- Biztosítja, hogy minden munkatárs tisztában legyen a jelen Irányelvben foglaltakkal, valamint aláírásával igazoltan elfogadja őket.
- Szükség esetén lebonyolítja a megfelelő felelősségre vonási eljárásokat.

Az Irányelv betartásáért felelős csoport felelőssége:

- Bántalmazás gyanúja esetén az Irányelvben foglalt, szervezeten belüli védelmi folyamatokat és a külső hatóságok felé történő intézkedéseket elindítja és megteszi (jelzés kivizsgálása, külső jelzés, tájékoztatás, visszajelzés stb.).
- Koordinálja a védelmi intézkedések megvalósítását.
- Jelen Irányelvben szabályozott területeken dokumentációt vezet a GDPR szabályoknak megfelelően.

- Segíti a bántalmazás áldozatául esett gyereket abban, hogy panaszával az Egyesületen túl milyen egyéb fórumokhoz fordulhat (jogsegélyszolgálatok, áldozatvédelmi szervek, hatóságok stb.).

Felelősségvállalás helye

A szervezet által megvalósított programokon minden esetben az ott tartózkodó, programot lebonyolító önkéntes vagy fizetett munkatársak vállalják a felelősséget a résztvevő gyerekekért.

A felnőttek felelőssége akkor is tart, ha a gyerekek éppen nincsenek jelen. Fontos biztosítani azt, hogy a szervezet semmilyen felületen se közöljön olyan dolgot, amely bármilyen szempontból negatívan érint(het)i őket.

Személyes adatok és képmások kezelése

Az Egyesülettel kapcsolatba kerülő gyerekek törvényes képviselőjétől mindig engedélyt kell kérni (lehetőleg írásban), mielőtt az Egyesület különböző hivatalos felületein (pl. honlap, közösségi média felületek) vagy egyéb felületen közzétételre kerülnek képek, hang- vagy videófelvevételek. A hozzájárulás bármikor visszavonható.

A fénykép személyes adatnak minősül, ezért azt a 2011. évi CXII. törvény rendelkezéseinek megfelelően kell kezelni. Az Egyesület adatkezelési szabályzata összhangban áll a vonatkozó nemzetközi és hazai normákkal. Az Egyesület az érintett gyereket és törvényes képviselőjét tájékoztatja az adatkezeléssel kapcsolatos jogairól és a jogorvoslati lehetőségekről. A nemleges választ tiszteletben kell tartani.

A felvételeken megjelenő személyeknek lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a felvételekkel és az azok közzétételével kapcsolatos aggályaikat jelezhessék akár a közzétételt követően is. Súlyos és megalapozott aggály esetén, vagy ha az érintettek azt kérik, akkor a felvételeket el kell távolítani az adott felület(ek)ről, és azokat máshol sem lehet nyilvánosságra hozni.

Online felületek

Az Egyesület munkatársai, önkéntes munkavállalói és partnerei nem tehetnek közzé olyan képeket, hang- vagy videófelvevételeket online felületeken, amelyeken kiskorúak felismerhetőek. Kivételt képez ez alól az Egyesület által megosztott tartalmak újraosztása, mely követte az irányelveket.

Az Etikai Bizottság működése

A kijelölt csoport felelőssége a konkrét esetekkel, jelzésekkel kapcsolatban:

- Kockázatelemzést végez, és biztosítja az érintett gyerek biztonságát.
- Fogadja és kezeli a gyerekek kapcsolatos információkat, bejelentéseket.
- Amennyiben bántalmazás gyanúja merül fel, a jelzést/panaszt komolyan veszi.
- A hozzá beérkezett bejelentést alaposan megvizsgálja, és ha szükséges, további információkat gyűjt a helyzet mélyebb tisztázása érdekében.
- A megtett lépésekről visszajelzést ad annak a személynek, aki valamilyen gyanút/visszásságot jelzett.
- A gyerekek védelmével kapcsolatos általános, alapvető kérdéseket közösen, szükség esetén más munkatársak, illetve külső szakember bevonásával megvitatja.

- Esetmegbeszélést hívhat össze annak kivizsgálására, hogy milyen intézkedések megtétele szükséges, milyen szakemberek (pl. jogász, pszichológus, pszichiáter, orvos), külső szervezetek bevonása vagy hivatalos eljárás megindítására van szükség.
- Konkrét esetekről az esetkezelés sajátosságától függően – a gyerekek legfőbb érdekét szem előtt tartva – ad tényszerű tájékoztatást a munkatársaknak.
- Kapcsolatot tart a gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagokkal.
- Amennyiben indokoltnak látja, az eseteket követően a feldolgozást könnyítő foglalkozást biztosít gyerekeknek és a munkatársaknak, szükség esetén a megfelelő kompetenciával bíró személyek bevonásával.
- Megvizsgálja, hogy szükséges-e valamely szervezeti szabályzat módosítása vagy a munkatársak további felkészítése annak érdekében, hogy hasonló eset ne következhesen be a jövőben.
- Ha olyan visszasságot tapasztal, amelynek kezelése a Vezetőség hatáskörébe tartozik (pl. egy munkatárs ellen merül fel gyanú), akkor azonnal jelzést tesz felé.
- A felmerülő kérdésekben a releváns gyermekvédelmi szervek, valamint a családok és az Egyesület között minden esetben az Irányelvért felelős személy/csoport vagy az általa meghatalmazott/felkért személy jelenti a hidat. Ennek megfelelően az eset tudomására jutásakor:
 - súlyos veszélyeztetés vagy bántalmazás gyanúja esetén 72 órán belül, veszélyeztetés gyanúja esetén 8 napon belül jelzést küld az illetékes Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnak/ gyámhatóságnak/ gyermekvédelmi intézménynek;
- Amennyiben úgy ítéli meg, külső szakember bevonását javasolja a gyerek számára. Minden esetben fontos, hogy a gyerekekkel előzetesen megbeszéljék a következő lépéseket, hogy ne veszítsék el a bizalmát.
 - Veszélyhelyzetben (pl. önsértés, bántalmazás, súlyos mentális állapot) a család bevonása elengedhetetlen. Ha a szülők elutasítók, igyekeznek közvetítőként segíteni, és ha szükséges, szakemberhez fordul.
 - Kevésbé súlyos esetekben tiszteletben tartja a gyerek kérését, és nem lépnek kapcsolatba a szülőkkel az ő beleegyezése nélkül. Ugyanakkor támogatja abban, hogy ha később szeretné, segítséget kapjon a szülőkkel való beszélgetéshez vagy az erre történő felkészüléshez.
- Ha családon belüli veszélyeztetés vagy bántalmazás gyanúja merül fel, a bizottság minden esetben tájékoztatja a gyermeket a következő lépésekről. Fontos, hogy érezze: meghallgatják, komolyan veszik, és nem marad egyedül. Életkorának és érettségének megfelelően elmagyarázzák neki, hogy segítséget fog kapni, és bevonják a folyamatba, hogy ne érezze magát tehetetlennek. A bizottság kapcsolatba lép az illetékes családsegítővel, jelzést ad, és együttműködést kér abban, hogy támogassák a családot a programokon való további részvételben. Ha lehetséges, érzékenyen beszél az egyik szülővel, de a konfrontáció nem az egyesület feladata.

Jogsabályi háttér

A gyermekvédelmi irányelveket a következő jogi háttérre alapozzuk:

- Az ENSZ Gyermekjogi egyezménye (kihirdette:1991. évi LXIV törvény)
- A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
- A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.)
- A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működtetése kapcsán a gyermek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló szektorsemleges egységes elvek és módszertan

- A gyermekvédelmi gondoskodáshoz kapcsolódó család- és gyermekjóléti szolgáltatások folyamatairól szóló EMMI protokoll
- Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény

I. sz. melléklet - A gyermekbántalmazás és veszélyeztetés definíciója és fajtái

Az alábbi fogalmakkal, valamint a gyermekbántalmazás lehetséges jeleivel az Egyesület minden munkatársának tisztában kell lennie.

Gyermekebántalmazás: Minden olyan magatartás, amely a gyerekek sérelmét eredményezi, vagy a biztonságos és egészséges fejlődésüket akadályozza.

A gyermekbántalmazás formái:

- **Fizikai bántalmazás:** Fizikai erőszak alkalmazása, amely tényleges vagy valószínűsíthető fizikai sérülést, vagy szenvedést okoz.
Példa: megütés, megrázás, rúgás, lekötözés, bezárás, rángatás
Fizikai bántalmazás jelei például: zúzódás, égés, harapás, vágás, valószerűtlen magyarázat a sérülésekre, felnőttekkel szembeni bizalmatlanság, agresszió, visszahúzódás, a viselkedés hirtelen megváltozása
- **Érzelmi bántalmazás:** Olyan folyamatos, megalázó vagy lealacsonyító érzelmi bánásmód, amely hosszú távú és súlyos negatív hatást fejt ki a gyerek érzelmi fejlődésére. Az érzelmi bántalmazás rendszerint a gyerekkel szembeni rossz bánásmód más formáival együtt fordul elő, de önállóan is megjelenhet.
Példa: csúfolás; lekicsinylés; tartós megbélyegzés; izoláció; szorongást kiváltó fenyegetés
Érzelmi bántalmazás jelei például: rendkívüli nyugtalanság, szorongás, félelem az új helyzetektől, drog- és alkoholhasználat, extrém passzivitás vagy agresszió
- **Elhanyagolás, elhanyagoló bánásmód:** A bántalmazás nem feltétlenül „aktív tett” – az is annak minősül, ha valaki nem tesz meg valamit (mulasztás), és ezzel veszélyezteti a gyerekeket. A gyerek alapvető fizikai és/vagy érzelmi szükségleteinek tartós nem teljesítése, amely egészségének és fejlődésének súlyos károsodását eredményezheti. Elhanyagolás alatt értjük azt is, ha valaki nem akadályozza meg a gyerekekkel szembeni erőszakot, visszaélést és bántalmazást.
Példa: megfelelő élelem, ruházat, menedék, felügyelet, egészségügyi ellátás és kezeléshez való hozzáférés; alapellátás, valamint károsodástól való megóvás nem biztosítása; az alapvető érzelmi szükségletek megtagadása
Elhanyagolás például: hiányos öltözet; alultápláltság; iskolai feladatok/nehézségek figyelmen kívül hagyása
- **Szexuális bántalmazás:** Olyan magatartás, amelynek során a felnőtt saját szexuális érdeklődésének vagy vágyának kielégítése céljából használja fel a gyereket valamely tevékenységre, amely nem a gyerek életkorának, fejlődésének megfelelő. Ebbe beletartozik minden, amit a gyerek nem ért teljesen, és amihez ezért nem adhatja a valódi hozzájárulását.
- **Példa:** a gyerekekben „rossz érzést keltő érintés”; intim testrészek érintése; szexuális tartalmú megjegyzések és online aktivitások; nemi erőszak.
Szexuális bántalmazás jelei például: ha látható ok nélkül megváltozik a gyerek viselkedése (magába fordul vagy éppen nagyon kihívó lesz), túlszexualizált magatartás

Gyerekek veszélyeztetése: amikor egy gyerek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését bármilyen körülmény gátolja vagy akadályozza. Súlyos veszélyeztetésnek a gyerek olyan bántalmazását vagy elhanyagolását tekintjük, amely a gyerek életét közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésében jelentős és helyrehozhatatlan károsodást okozhat.

- Testi fejlődés veszélyeztetése például: fizikai bántalmazás, éheztetés
- Értelmi fejlődés veszélyeztetése például: a gyerek tankötelezettsége teljesítésének nem biztosítása
- Erkölcsi fejlődés veszélyeztetése például: a gyerek jelenlétében megvalósuló erőszakos vagy szexuális cselekmények
- Érzelmi fejlődés veszélyeztetése például: rendszeres megalázás, megfélemlítés

II. sz. melléklet - Magatartási szabályzat

A Gyerekvédelmi irányelv elfogadása és betartása az Egyesület minden munkatársa és önkéntese számára kötelező. Jelen magatartási szabályzatot minden alkalmazottnak és önkéntesnek a feladatai megkezdése előtt alá kell írnia. Az Egyesület a szabályzatban nem részletezett esetekben is elvárja a gyerekek legfőbb érdekének megfelelő eljárást.

Általános kommunikáció/magatartás

- Egyenlőként kezelem a gyerekeket kortól, nemtől, nyelvtől, vallástól, etnikai származástól, szexuális beállítottságtól függetlenül.
- Partnerként kezelem és meghallgatom az Egyesülettel kapcsolatba kerülő gyerekeket.
- A gyerekekkel koruknak és érettségüknek megfelelően kommunikálok.
- Figyelek a gyerekek szükségleteire, határait és érzékenységére a kommunikáció során.
- Figyelek a gyerekekre, hogy ne kerüljenek veszélyhelyzetbe.
- Tiszteletben tartom a gyerekekkel való kapcsolatom határait: nem keresem meg őket baráti/szexuális kapcsolatépítés céljából.
- Megfelelően közbeavatkozom, ha a gyerekek között konfliktus alakul ki.
- Jó példát mutatok.

Gyermekvédelmi eljárás

- Azonnal jelentem, ha jogsértést/bántalmazást vagy annak gyanúját tapasztalom.
- Minden gyereket egyenlőnek fogadok el, és ügyeiket megkülönböztetés nélkül kezelem.
- Zéró toleranciát képviselek a gyerekekkel szembeni erőszak és rossz bánásmód valamennyi formájával szemben.
- A szakma általános szabályaihoz és az Egyesület által megszabott keretekhez tartom magam.
- Fokozottan odafigyelek arra, hogy magatartásommal ne fokozzam a gyerek „áldozatérzését”, ha vele kapcsolatban bántalmazás vagy erőszak gyanúja merül fel.

Gyermekrészvétel

- Segítem a gyerekeket, hogy életkoruk és érettségi szintjük szerint részt tudjanak venni az Egyesület programjaiban.
- Ösztönzőm a gyerekeket arra, hogy véleményüket megosszák és kérdéseket tegyenek fel.
- Bátorítom a gyerekeket, hogy merjenek kiállni magukért.

Alulírott, (teljes név, szül. idő)
aláírással igazolom, hogy a Kacsakő Egyesület Gyerekvédelmi Irányelveit és Magatartási szabályzatát megértettem és elfogadom.

Büntetőjogi felelősségem teljes tudatában kijelentem, hogy nem álltam bíróság előtt gyermekbántalmazás vagy szexuális zaklatás miatt, ellenem ilyen ügyben vizsgálatot soha nem folytattak. Kijelentem továbbá, hogy nem állok foglalkozástól jogerősen eltiltás vagy közügyektől eltiltás hatálya alatt, és bűncselekmény elkövetése miatt jogerősen még sosem ítélték el.

Aláírással elfogadom, hogy a jelen szabályzatban foglalt magatartási szabályok csak a legfontosabb vagy legnagyobb kockázatú eseményekre térnek ki, és nem jelentenek teljes körű felsorolást.

Kijelentem, hogy amennyiben bizonytalan vagyok abban, hogy egy konkrét helyzet vagy magatartás veszélyeztető vagy kockázatos-e egy gyermek számára, akkor mindig tanácsot kérek az Egyesületen belül érintett program vezetőjétől vagy az Egyesület Vezetőségétől (elnök és két alelnök).

Elfogadom továbbá, hogy az Egyesület a szabályzatban nem részletezett esetekben is elvárja a gyerekek legfőbb érdekének megfelelő eljárást.

Kelt:,évhónap

.....
aláírás